

PAULO KOELJO

Rukopis otkriven u Akri

Prevela sa portugalskog
Ana Kuzmanović Jovanović

■ Laguna ■

Naslov originala

Paulo Coelho

MANUSCRITO ENCONTRADO EM ACCRA

Copyright © 2012 by Paulo Coelho

This edition was published by arrangement with Sant
Jordi Asociados Agencia Literaria S.L.U., Barcelona,
Spain

All rights reserved.

www.paulocoelhoblog.com

Translation copyright © 2013 za srpsko izdanje,
LAGUNA

Presveta Bogorodice, bezgrešno začeta,
moli za nas, koji pribegavamo Tebi. Amin.

Za Našu Gospu kraljicu majku,
u znak zahvalnosti za čudo, i za Moniku Antunes,
koja nikada nije prezrela njene blagoslove.

Kćeri jerusalimske, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom.

Jevanđelje po Luki, 23:28*

* Svi navodi iz Novog zaveta preuzeti su iz prevoda Komisije Svetog arhijerejskog sinoda Srpske pravoslavne crkve. (Prim. prev.)

Predgovor i pozdrav

U decembru 1945. godine, dva brata koja su tražila mesto da se odmore pronašla su urnu prepunu papirusa u nekoj pećini u oblasti Hamra Dom, u Gornjem Egiptu. Umešto da obaveste lokalne vlasti – kako zakon nalaže – odlučili su da ih malo-pomalo rasprodaju na tržištu antikviteta, izbegavši tako pažnju vlasti. Majka tih momaka, bojeći se uticaja „loših energija“, spalila je nekoliko novootkrivenih papirusa.

Sledeće godine, iz razloga koje istorija nije zabeležila, braća su se posvađala. Pripisavši taj događaj „lošoj energiji“, majka je predala rukopise nekom svešteniku, a on je jedan od njih prodao Koptskom muzeju u Kairu. Tamo su pergamenti dobili ime koje nose do dana današnjeg: Rukopisi iz Nag Hamadija (po gradu najbližem pećini gde su pronađeni). Jedan od muzejskih stručnjaka, istoričar religije Žan

Dores, shvatio je značaj ovog otkrića i prvi put ga pomenuo u jednom članku iz 1948. godine.

Preostali pergamenti počeli su da se pojavljuju na crnom tržištu. Egipatska vlada je veoma brzo uvidela značaj ovog otkrića i pokušala da spreči iznošenje rukopisa iz zemlje. Ubrzo nakon revolucije 1952. godine, najveći deo dokumenata je predat Koptskom muzeju i proglašen nacionalnom baštinom. Samo je jedan dokument probio barijeru, pojavivši se u nekoj belgijskoj antikvarnici. Posle nekoliko bezuspešnih pokušaja prodaje u Njujorku i Parizu, konačno ga je kupio Institut *Karl Jung* 1951. godine. Smrcu slavnog psihoanalitičara, pergament, sada poznat pod imenom Kodeks Jung, vraćen je u Kairo, gde se danas čuva zajedno sa gotovo hiljadu i pet stotina stranica i fragmenata Rukopisa iz Nag Hamadija.

* * * * *

Pronađeni papirusi su grčki prevodi tekstova nastalih negde između kraja prvog veka hrišćanske ere i 180. godine posle Hrista, i deo su korpusa tekstova poznatih kao apokrifna Jevanđelja, budući da ne čine deo biblijskog kanona kakvim ga danas poznajemo.

Zašto?

Godine 170. posle Hrista grupa episkopa sastala se da odluči koji će tekstovi postati deo Novog zaveta. Kriterijum je bio jednostavan: trebalo je da sadrže

sve ono što bi doprinelo borbi protiv jeresi i dogmat-
skih podela onog doba. Izabrana su današnja jevan-
đelja, poslanice i sve što je bilo donekle u „skladu“ sa
onim što su smatrali centralnom idejom hrišćanstva.
Opis episkopskog sabora i lista prihvaćenih knjiga
nalaze se u malo poznatom Muratorijevom kanonu.
Ostale knjige, poput onih pronađenih u Nag Hama-
diju, nisu prihvaćene budući da ili predstavljaju žen-
ske tekstove (poput Jevanđelja Marije Magdalene),
ili predstavljaju Isusa svesnog svoje božanske misije,
što njegov prolazak kroz smrt čini manje strašnim
i bolnim.

* * * * *

Godine 1974. engleski arheolog ser Volter Vilkinson
otkrio je u blizini Nag Hamadija drugi rukopis, ovaj
put na tri jezika: arapskom, hebrejskom i latinskom.
Poznajući zakone koji štite predmete pronađene
u toj oblasti, poslao je tekst Odeljenju antikviteta
Kairskog muzeja. Ubrzo je stigao odgovor: na sve-
tu je postojalo najmanje sto pedeset pet kopija tog
dokumenta (od kojih su tri pripadale muzeju) i sve
su bile gotovo iste. Testovi ugljenikom C14 (kori-
šćeni za određivanje starosti organskih materijala)
otkrili su da je pergament relativno nov – moguće
da je bio napisan 1307. godine. Nije bilo teško pratiti
njegovo poreklo sve do grada Akre, van egipatske

teritorije. Stoga nije bilo nikakvih ograničenja za njegovo iznošenje iz Egipta, pa je ser Vilkinson dobio pismenu dozvolu egipatske vlade (Broj 1901/317/IFP-75, sa datumom 23. novembar 1974) da ga odnese u Englesku.

* * * * *

Sina ser Voltera Vilkinsona upoznao sam na Božić 1982. godine u velškom gradu Portmedogu, u Velikoj Britaniji. Sećam se da je tom prilikom pomenuo rukopis koji je njegov otac pronašao, ali nijedan od nas dvojice nije pridavao mnogo značaja tome. Svih ovih godina održavali smo srdačne odnose, a imao sam prilike da ga susretnem barem još dva puta prilikom poseta njegovoj zemlji radi promocija svojih knjiga.

Dana 30. novembra 2011. godine dobio sam kopiju teksta koji je pomenuo prilikom našeg prvog susreta. Navešću ga u nastavku.